

Vilken påverkan har korruption i det politiska systemet i Brasilien för en demokratisk utveckling?

Abstract

Brasilien är en nation som den senaste tiden gått framåt både ekonomiskt och demokratiskt, det är ett land som har potential att få en betydande roll i världspolitiken. Trots sina framsteg kämpar de med återkommande skandaler av korruption. På T.I:s årliga lista över korrumpade länder i världen får Brasilien siffran 3,7, då siffran 10 innebär att landet är ”minst” korrupt och siffran 0 ”mest” korrupt, de hamnar på plats 75 utav 180 länder.

Freedom House rankar Brasilien lågt på sin demokratiskala och deras senaste val ansågs som både fritt och rättvist, trots detta finns det fortfarande brister i både demokratin och i det politiska systemet. Denna uppsats syftar till att undersöka vilken påverkan korruption har haft under 2000-talet för den demokratiska utvecklingen, men också att närmare ta reda på vilka problem demokratin i Brasilien står inför.

Nyckelord: Korruption, Demokratisering, Brasilien, Politiska system,

Antal

ord:

7678

Innehållsförteckning

1 Inledning	1
2 Empiri	3
2.1 Kortfattad fakta om Brasilien	3
2.2 Demokratisering i Brasilien	4
2.3 Det demokratiska läget idag	4
2.4 Korruptionens påverkan av demokratiseringen	6
3 Teori	9
4 Analys av korruption och demokratisering	13
5 Slutsats	18
6 Referenser	20
6.1 Artiklar:	20
6.2 Internet.....	21

1 Inledning

I vår uppsats har vi valt att göra en fallstudie av det empiriska slaget. Själva problemområdet som vi utgick ifrån var korruption och demokrati, medan själva fallet är Brasilien. Därefter började vi jobba oss längre upp på Lundquists abstraktionsstege för att kunna konkretisera och mer specifikt kunna avgöra vad det egentligen var vi ville undersöka. Då detta är en b-uppsats är både tid och möjlighet att finna och analysera material begränsat och därför är det viktigt att ha ett starkt fokus. Efter ytterligare handledning och fundering kom vi fram till vår frågeställning;

Vilken påverkan har korruption i det politiska systemet i Brasilien för en demokratisk utveckling?

I vår operationalisering börjar vi först med en bakgrundsbeskrivning utav Brasiliens politiska system historiskt och i nutid, sedan tänker vi mest fokusera på läget idag. Vi har för avsikt att arbeta med begreppen korruption och demokrati och göra en analys av deras respektive innebörd för att sedan komma fram till korruptionens inverkan på demokratiseringen. Som utgångspunkt utgår vi ifrån att korruption har en negativ inverkan på demokrati och att korruption är något som existerar i Brasilien och står som hinder till att bli en fulländad demokrati. Transparency International (TI), definierar korruption som missbruk av de som anförtros makt och utnyttjar det för privat vinning (transparency 1).

Sida definierar korruption som ett missbruk av förtroende, makt eller position som medför otillbörlig vinning. Med korruption menas mutor, bestickning, utpressning, favorisering och nepotism men också förskrivning, svindleri och jäv (SIDA)

För att kunna genomföra uppsatsen kommer vi att använda oss av olika teorier om korruption samt om demokratisering för att sedan knyta samman arbetet och se vilken påverkan korruption idag har för demokratins utveckling i Brasilien. Frågor som vi på vägen kommer att jobba med för att knyta åter till vår huvudfråga är huruvida Brasilien kan räknas som en fullvärdig demokrati, hur problemen med korruption i de politiska institutionerna yttrar sig, varför korruption är så utbrett i Brasilien. I våra slutsatser vill vi knyta av begreppen korruption och demokrati med hjälp utav teorierna och se av vilken tyngd detta är.

Vårt syfte med denna uppsats är att analysera begreppet korruption och dess påverkan i det politiska systemet i Brasilien. Vi vill belysa dess innebörd i demokratiseringsprocessen. Anledningen till att vi väljer Brasilien är att det är ett land som växer ekonomiskt och har potential att få en betydande roll i världspolitiken. Om Brasilien skulle kunna bekämpa korruptionen skulle de kunna bli en förebild för andra länder som går igenom demokratiseringsprocesser. Då vi gör en fallstudie är vi medvetna om att just vårt fall inte nödvändigtvis behöver

vara representativt och att generalisering är svårare, detta innebär att de slutsatser vi får fram inte nödvändigtvis kommer att kunna verka som en förebild för andra fall av korruption.

Vi gör en teorianvändande uppsats då vi har för syftet att ta hjälp av redan existerande teorier och inte skapa en egen. För att kunna förstå vårt problemområde och hjälpa oss att finna förståelse för varför händelser ter sig om de gör i vår fråga kommer vi främst använda oss av teorier utarbetade av Rothstein och Putnam som handlar om social tillit. Vi kommer även att använda oss av Diamonds teorier kring demokratiseringsprocesser. Vidare kommer vi också att se till teorier kring korruption. Dessa teorier ska vi använda oss av för att kunna förklara korruption och dess påverkan av demokratiprocessen.

2 Empiri

2.1 Kortfattad fakta om Brasilien

Brasilien är en federal republik, indelad i 26 delstater och ett federalt distrikt där huvudstaden Brasilia ligger. Brasilien har 191,5 miljoner invånare och är till ytan 8 514 215 km² och det är det största landet i Sydamerika med en förhållandevis god ekonomi (Ambassaden 1).

De har möjlighet att bli en av världens största ekonomier mycket på grund utav dess rika naturtillgångar så som till exempel etanol. De har ett klimat som passar för både stor som småskalig jordbruksproduktion och även för skogsbruk. Dessutom har de bördig jord och det finns utrymme för boskapsskötsel. Med tiden har även industrin blivit mer varierad och moderniserad (Ambassaden 2).

Brasilien har presidentialism och presidenten är stats – och regeringschef och utser ministrar, ordförande i högsta domstolarna samt ytterligare ett antal höga och centrala ämbetsmän.

Brasiliens kongress består av två kammare, deputeradekammaren (513 medlemmar) och senaten (81 medlemmar). Antalet ledarmöter som varje delstat har i deputeradekammaren beror på invånarantal, det är dock inte proportionellt utan delstater med få invånare gynnas. I senaten har varje delstat tre ledamöter. Vart fjärde år är det val till deputeradekammaren och vart åttonde till senaten. I Brasilien har de obligatorisk rösträtt från 18 år och före 70 år fyllda. Rösträtten är frivillig för de mellan 16-18 år och för de över 70 år samt för landets analfabeter (Ambassaden 3). Brasilien har dryga 16 miljoner analfabeter (Ambassaden 4). Personer som gör militärtjänstgörning röstar inte.

Brasilien har många partier men de största är Arbetarpartiet (Partido dos Trabalhadores, PT), Brasilianska demokratiska rörelsens parti (Partido do Movimento Democrático Brasileiro, PMDB), Brasilianska socialdemokratiska partiet (Partido da Social Democraci Brasileira, PSDB), Demokraterna (Democratas 25, DEM) och Brasilianska progressiva partiet (Partido Progressista, PP) (Ambassaden 3).

2.2 Demokratisering i Brasilien

Det politiska systemet i Brasilien är komplicerat. Trots att de har en president har de styrande alltid varit tvungna att bilda koalitioner. Minoriteten utav platserna har ofta innehaft utav de partier som presidenten kommit ifrån.

Brasilien är en utav Huntingstons tredje vågen demokratier. Det vill säga ett land som demokratiserades först efter 1976. Brasilien hade sin första demokratisering tidigare än detta, men gick tillbaka till att bli en militärregim. Inte förrän 1985 kunde Brasilien anses vara demokratiserat.

Perioden mellan 1946 till 1964 beskrivs som en tidigare demokratisk period (Mainwaring; 1997; 56). Det var inte förrän i början av denna period som Brasilien höll sitt första fria val.

1964 utfördes en kupp och landet styrdes nu utav militären som satt vid makten ända till 1985 (Mainwaring; 1997; 57).

I slutet av 70-talet var tillväxten i landet förhållandevis bra, dock var glappet mellan rika och fattiga extremt stort, orättvisorna mellan regionerna var några utav de största i världen under den tiden (Lijphart; 1996; 196). 80-talet kom att bli ett helt annat kapitel i Brasilien historia. Inflationen steg enormt och landet stagnerade. Mellan 1980-1988 var inflationen i snitt 199 procent per år (Lijphart; 1996; 197). Brasilien blev stående med stora utlandsskulder och hade ingen kapacitet för investeringar och landet befann sig på gränsen till att gå bankrutt. 1982 genomgick Brasilien en av de värsta recessionerna på grund av inflationen och skuldskrisen. När demokratin infördes och konstitutionen skrevs 1985 var det alltså inte bara på grund utav att militären inte kunde rätta upp ekonomin utan också utav folks missnöje. Presidenten José Sarney som kom till makten under detta år bidrog till att landet återigen blev mer demokratiskt, denna gång även mer än under perioden efter 1946. Något som även var bidragande i vägen mot demokratisering var att det under 1979 dök upp starka fackföreningar som trotsade regimen (Lijphart 1997;198).

Efter konstitutionen skrevs 1985 började en ny era i Brasilien och deras nutids historia började. Detta är en betydande period för Brasiliens demokratisering, då en konstitution, skriven eller ej utgör en viktig pelare för att ett land ska kunna räknas som demokratiserat.

2.3 Det demokratiska läget idag

1989 valdes Fernando Collor de Mello till president.

Vid presidentsvalet var Luiz Inacio Lula de Silva hans största motkandidat. Collor de Mello drev en ekonomisk politik, han ville dra ner de offentliga

utgifterna och bekämpa korruption.

Inflationen under åren 1986 – 1991 var enorm. Under Collor de Mellos tid var den som mest 933 %. Collor de Mellos popularitet sjunk och han fick svårt att genomföra sin politik (Mainwaring; 371;ff). 1992 anklagades han för en korruptionsskandal av kongressen, hans kampanjledare hade under presidentvalet gjort sig en förmögenhet genom att sälja tjänster från den kommande presidenten Collor de Mello. Det var nära att Brasilien blev det första landet i världen genom historien som genom en riksrikt process skulle avsätta sin president. 22 minuter innan omröstningen hoppade Collor de Mello av sin presidentpost (Tulchin; 183;ff).

I oktober 1994 vann Cardoso presidentvalet. Cardoso var finansminister under Collor de Mellos styre. Han inledde en framgångsrik plan, bestående av en valutastabiliserings program som inkluderade en skattereform, privatisering av statliga företag och ny valuta kopplad till US dollarn. Han startade även en dialog med internationella human rights och good-governance groups. Hans popularitet gjorde det möjligt att få en grundlagsändring som gav presidenten en möjlighet till att sitta två mandatsperioder. 1998 vann Cardoso ännu en mandatperiod mot Lula från vänsterpartiet PT (arbetarpartiet) (freedomhouse 1).

Ett begrepp när man pratar om ledare i Brasilien är *personalismo*, som uttrycker en stark ledare. Främst kan det talas om Tancredo Neves som dog 1985 precis när demokratin började växa fram. Vad som kunde blivit en perfekt start mot en fulländad demokrati avtog då efterträdaren José Sarney och fortsättningsvis med Fernando Collor de Mello. Båda var tånadade med problem som korruption, ineffektivitet och ett splittrat partisystem (Diamond; 1999;37).

2002 kandiderade Lula en fjärde gång för presidentposten. Han angrep då globaliseringens effekter för de fattiga och Brasiliens höga utlandsskulder och arbetslöshet. Han fick denna valperiod fler röster än någon tidigare president fått (freedomhouse 1). Han lovade att han skulle vara mycket mer än bara en politiker. Lula var född i fattigdom och kämpat sig uppåt under sitt liv. Han var facklig ledare och grundare till arbetarpartiet, PT. PT är en stor vänsterkraft i Latinamerika. De stod för sociala reformer och hävdade att de skulle ha en ren regering (Economist 1).

Lula startade sin tid som president i januari 2003 genom att lova meningsfulla sociala reformer. Han lyckades behålla en stabil ekonomi och också goda kontakter med USA. Han blev snabbt en av världens främsta röster för utvecklingsländer (freedomhouse 1).

Att Lula regeringen skulle vara fri från korruption visade sig vara felaktigt. På grund utav Lulas bakgrund och hans sociala reformer kom korruptionsskandalerna som en chock. Mensalao (som betyder månads stipendium) avslöjade att partier knutna till regeringen tog emot mutor i utbyte mot kongressen, en röstköpskandal. En annan skandal kallas för "blodsugar" affären, som innebar att regeringens tjänstemän sålde dyra ambulanser till kommunerna (Economist 2). Ledande personer i PT mutade ett tiotal medlemmar av kongressen från allierade partier i utbyte mot deras röster. PT började finansiera sig själva genom att köpa dess allierade lojalitet genom att systematiskt ta pengar från statliga bolag. Lulas

rådgivare sade sig inte känna till detta (Economist 1). Högsta domstolen åtalade de för korruption, utpressning och penningtvätt. Det var första gången som Brasiliens högsta domstol någonsin väckt åtal mot politiker (Economist 2).

Lulas popularitet verkade trots skandalen oförändrad och han vann presidentvalet 2006. Dock tog partiet skada, han fick ge fler poster till hans koalitionspartners (Economist 1). Han vann dock presidentvalet mycket tack vare en växande ekonomi och effektiva anti-fattigdoms åtgärder. Hans popularitet hos arbetarklassen var stor (Economist 2).

Lula regeringen har sedan den andra mandatperioden försökt driva igenom flera långvariga nödvändiga reformer. Han inledde "Bolsa familia" kontantöverförningsprogram som omfattade omkring en fjärdedel av populationen. Den innebar en finansiell hjälp till fattiga så att deras barn kunde gå till skolan och vaccineras. Han inledde även "proUni" en fond som förespråkade stipendium för privata universitet för låginkomst studenter. Han fortsatte även Brasiliens internationella folkhälsokampanj, som stabilisering av HIV/AIDS epidemin som påverkar ungefär 600 000 medborgare.

Under Lulas presidentstyre har Brasilien blivit en viktig regional makt och en respekterad internationell aktör. De är även en stark kandidat till permanent medlemskap i FN:s säkerhetsråd. De är även världens mest effektiva producent av etanol och som förvaltare av Amazonas regnskog har de en betydande roll i frågan om klimatförändring (freedomhouse 1). Nästa presidentval är 2010, Lula kan då inte omväljjas med de nuvarande konstitutionella reglerna (Ambassaden 1).

2.4 Korruptionens påverkan av demokratiseringen

När det kommer till korruptionen i Brasilien har media och press utgjort ett starkt bidrag till att tillkännage detta fenomen. Även om korruptionen i Brasilien har minskat är det fortfarande ett problem som socialt accepteras.

Under tiden av militär regim tog media i Brasilien ett stort steg framåt. Det var på grund utav korruptionen som många utav dessa framsteg var möjliga. Globo som var den största mediegruppen i Brasilien under den tiden hade ett starkt band till regeringen och tack vare regeringen hade Globo monopol på tv marknaden (Tulchin; 2000; 181). För att uppnå detta monopol propagerade de för regeringen under denna period. Även bland journalister var det inte ovanligt med mutor eller gåvor från institutioner eller personer i högre ställningar. Många journalister tystades under militärregim tiden. De som vågade säga emot systemet kunde bli torterade eller försvinna då regimen gjorde allt för att skydda "demokratin". Detta ledde till att de journalister som fanns kvar var regimen trogna (Tulchin; 2000; 181). Mutor eller traditionen utav gåvor lever idag till viss grad kvar trots att den brasilianska pressen är privatägd. Utlänningar kan bara äga 30 % av aktierna i ett medieföretag och är begränsad i sin förmåga att påverka beslut.

Journalister som har mer än en anställning (som till exempel journalist och som

anställd för regeringen eller på andra tjänstemän uppdrag) är något som fortfarande existerar. Dock har läget förbättrats, idag finns det journalister som ägnar tid åt att sätta dit de som mutas och lever dubbelliv, men fortfarande tillhör dessa inte den stora massan (Tulchin; 2000; 181f).

Mutor är snarare ett faktum än ett undantag i Brasilien. I den federala regeringen har "priset" för att underlätta saker för en tjänsteman gått från 5 % år 1950, 10 % under militär regimen, 15 % år 1984 ända till 40 % år 1990 och framåt (Tulchin; 2000; 177).

Även fackföreningar är välorganiserade och i de flesta fall politiskt kopplade men i regel mycket friare än i övriga Latinamerika. Dock är hot mot fackliga ledare ett stort problem, framför allt på landsbygden.

Carlos Eduardo Lins da Silva skriver i *Combating corruption in Latin America* att en av anledningarna till att Brasilien har ett sådant långt arv utav acceptans för korruption är att portugiserna redan under kolonialtiden åkte till Brasilien för att tjäna så mycket pengar som möjligt på så kort tid som möjligt. Både domstolar och övriga män som gav sig ut på samma jakt ansåg att det mesta var tillåtet och acceptabelt för att uppnå detta. Eftersom folk kunde bete sig nästan hur som helst kunde den portugisiska monarkin lita på att resande till Brasilien var trogna Portugal. Även om deras moral kunde ifrågasättas (Tulchini; 2000; 173ff).

Under militärregim tiden lyckades man inte bli kvitt korruption, om något så växte det sig starkare då det var svårare att ställa folk till rätta som begick dessa brott.

Korruption finns inte bara i det politiska systemet utan även också inom rättsväsendet. Domstolen i Brasilien är självständig och införskaffad till att döma opartiskt och rättvist. Trots detta är även detta område också drabbat utav korruption och är överbelastat. Den organiserade brottsligheten i Brasilien är så etablerad att den ofta lämnar domstolarna näst intill kraftlösa (Freedomhouse 1). Rättsliga reformer i Brasilien har gått långsamt den senaste tiden, eftersom domstolarna använder sin självständighet till att motstå förändring. Brasiliens reform av rättsväsendet är inte särskilt framgångsrikt. Rättsväsendet präglas av korruption.

En rad stora korruptionsskandaler på regeringsnivå som inleddes 2004 fortsatte under 2008. I maj 2007 under en kupp greps 46 personer för att ha accepterat mutor. Många av de gripna ingick i kongressen och en var tidigare guvernör. En annan skandal rörde Rena Calheiros som tillhörde PMPB partiet. Han hade använt sig av mutor till ordförande i senaten. Skandalen ledde till att han tvingades avgå. 2008 utspelades en stor skandal om en välkänd affärsman, Daniel Dantas, han anklagades för korruption, skatteflykt och penningtvätt. Denna skandal skapade en klyfta mellan högsta domstolen och den verkställande makten. Något som förvärrades då de i september 2008 kom fram att underrättelsetjänsten olagligt hade spionerat på högsta domstolens domare, medlemmar av kongressen och presidentens rådgivare (freedomhouse 1).

Brasiliens polis är bland världens mest våldsamma och korrupta poliser. Våldet har dessutom fortsatt att öka de senaste åren. Våld och diskriminering mot Brasiliens inhemska befolkning bestående av 460 000 människor är väldigt stor.

Hälften av dem lever även i fattigdom.

Ett annat problem som Brasilien kämpar mot är vapenhandeln. Antalet som dör i Brasilien utav att bli ihjäl skjutna är högst i världen och antalet självmord bland de högsta. Vapenhandeln hänger ofta ihop med den utspridda illegala droghandeln. Denna gängkultur är ett stort problem då de ofta styr sina egna samhällen med egna lagar där oskyldiga ständigt drabbas, inte minst då gängen för ett pågående kring mot polis, militär, brandmän och så vidare (freedomhouse 1).

3 Teori

Inom moderniseringsteorin läggs man vikt vid att demokrati kommer till följd utav urbanisering/sekularisering och leder till modernisering utav ett samhälle. Ekonomi är en utav de viktigaste drivande faktorerna. Leftwich är ett namn av de mer moderna teoretikerna som anser att man endast bör stötta de länder som satsar på ekonomisk tillväxt, då denne anser att demokrati är en produkt av ekonomisk tillväxt. Även om arbetet för mänskliga rättigheter, jämlikhet och demokrati blir bättre i Brasilien så saknas det fortfarande mycket och själva moderniseringen i landet har inte varit den faktor som fått demokratin att utvecklas. Dock kan ett land med starkare ekonomi visserligen ha bättre möjligheter till att kunna handskas med vissa problem, men ofta är det inte i de ekonomiska faktorerna det brister då man jobbar för att motverka de problem som hindrar demokratiseringen att helt fördjupas.

Diamond delar in demokratiseringsprocessen i fyra faser; Liberalisering, Transition, Konsolidering och Fördjupning. Alla dessa faser har olika punkter som måste vara uppfyllda innan ett land kan ta sig vidare till nästa fas. Vart Brasilien ligger bland dessa faser kan diskuteras.

Brasilien har redan gått igenom liberaliseringsfasen och även transitionsfasen då de klassas som både fria och rättvisa. Men när det kommer till konsolidering och fördjupning är gränserna inte lika klara. Om man tittar närmare på vad konsolidering för Diamond betyder uppfyller Brasilien redan många av dessa krav, men Brasilien kämpar fortfarande med många problem som ett land ska ha under kontroll innan de kan träda in i sista fasen (Diamond; 1999; 68f).

Vad Diamond också anser som vitalt för en ny demokrati är att ha en befolkning bestående utav självständiga individer, som ska kunna ifrågasätta. Mycket utav detta möjliggörs utav en utbildning. På senare tid har Lula regeringen satsat allt mer på utbildning. Som tidigare nämnts är Bolsa Familia en utav insatserna som gör Lula så populär. Detta är en utav insatserna för att minska fattigdomen i landet. Var familj får en viss summa varje månad utav regeringen så länge föräldrarna försäkrar att barnen går till skolan (BBC). Att satsa på att utbilda sin befolkning är ett steg närmare mot att fördjupa demokratin ytterligare. ProUni är också ett program som startats för att kunna ge studenter som inte har samma ekonomiska möjligheter, en chans att studera på privata högskolor.

I konsolideringsfasen, som är själva etablerande fasen utav demokratin är då demokrati blir det enda tänkbara, då den stora massan anser all annan styrelseform som otänkbar (Diamond; 1999; 68).

Lundquist betonar vikten utav rättssäkerhet, att varje medborgare ska kunna känna sig säker i ett samhälle, att man ska kunna lita till institutionerna och att de ska ge en opartisk behandling där man döms rättvist. Detta har varit och är till viss

del fortfarande ett problem i Brasilien, och när det kommer till rättssäkerhet når de inte upp till kravet.

Det föreligger ett starkt samband mellan människosyn och samhällssyn (Lundquist; 2001; 59). Vi har en gemensam identitet, vi tillhör en etnisk grupp, en klass och så vidare. Lundquist säger att en sak som är säker med demokratin är att den hela tiden förändras, den rör sig fram eller tillbaka men den står aldrig stilla (Lundquist; 2001; 49). Demokratin måste förstås i relation till sin omgivning. Möjligheterna för en viss demokratisk ordning att fungera bestäms i betydande utsträckning av sin omgivning. Det finns tre styrelseskick som måste ha balans, ekonomisk, politisk och social (Lundquist; 2001; 62ff).

Lundquist skriver att ibland talas det om att ordet demokrati har stulits från makthavare för att legitimera deras styrelse över folket. En fiende för demokratisering är ekonomismen, ett elitstyre är farligt (Lundquist; 2001; 40ff). Elitismen verkar för att någon anses mer lämpad än andra för att han har en viss egenskap, till exempel kön, ras, klass, religion och kunskap. Och då kan de centrala demokrativärdena förfalla, nämligen jämlikhet, rättvisa och solidaritet (Lundquist; 2001; 62).

Man kan säga att det finns två stora demokratier, massdemokrati och elitdemokrati. Frågor som kan besvaras för att skilja dem är: vem ska medverka i det demokratiska beslutsfattandet? Är det eliterna i konkurrens med varandra om makten eller medborgarnas aktiva medverkan i politiken som konstruerar demokratin?

Elitismen präglas av att medborgarna insats är röstning vid de allmänna valen och att samhällsmedlemmarna är dåligt informerade och svagt motiverade att delta i politiken. Självklart måste man se till svårigheter som ett samhälle med stora ekonomiska klyftor mellan människor har. Det påverkar politiken oerhört och de flesta förstår problematiken med en utbredd fattigdom. De fattiga ger de välbeställda en signal om att deras välstånd inte är säkert och att dagens framgång inte är en garanti mot morgondagens fall. Det går inte att leva i en evig osäkerhet och det går inte att låta fattigdomen fortsätta, för att kunna återuppbygga en republik med fria medborgare och ur den globala marknadens ödemark (Lundquist; 2001; 154ff).

Robert Dahl var en amerikans professor och han betonade vikten av att vi inte praktiserar demokrati utan att vi utövar polykrati, det vill säga det är många som styr men inte alla (Diamond; 1999; 18f).

Polykrati är en kombination av vald regering och medborgerliga friheter, som bör se till att olika grupper i samhället har tillgång till det politiska systemet. Dahls koncept om polykrati är basen för liberal demokrati (Grugel; 2002; 37). Dahl menar på att för att en demokrati ska kunna fungera krävs det att vissa kriterier uppfylls; lika rösträtt, effektivt deltagande, upplyst förståelse, kontroll över dagordningen och allmänt medborgarskap. Polykrati är inte bara rätten till att kunna rösta utan också rätten och frihet att göra sin röst hörd och det innebär fri yttrandefrihet, informationsfrihet och föreningsfrihet (Grugel; 2002; 19).

Diamond belyser att det är av vikt att ha en befolkning som kan ifrågasätta styrelsen och att vara lite skeptisk gör demokratin gott (Diamond; 1999; 206).

Diamond menar också på att i en demokrati som växer fram är det inte bara uppbyggnaden av institutionerna så att de kan fungera på ett legitimt sätt som är av betydelse, att invånarna kan känna sin trygga är också av stor vikt.

I konsolideringsfasen är det andra punkter som också måste infråas. Något av det viktigaste för att ens kunna kallas för en demokrati är att mänskliga rättigheter efterföljs. Redan här finns det brist då man granskar Brasilien. Institutionerna och rättsväsendet är korrumperat, homosexuella förföljs, kvinnor och barn misshandlas systematiskt, polis och militär lever efter sina egna regler. Diamond sätter också upp punkterna opartiska institutioner och definierat rättsväsen. Dessa kan heller inte riktigt efterföljas då domstolar ofta står maktlösa inför den organiserade brottsligheten och då korruption är utbrett bland institutionerna. Några av punkterna för konsolidering som Brasilien däremot lyckats på är att etablera yttre gränser, ha fredliga relationer till omvärlden samt att ett civilt samhälle har börjat byggas upp.

För att en demokrati ska kunna räknas som konsoliderad finns det ytterligare tre punkter; demokratisk fördjupning, politisk institutionalisering och det politiska resultatet (Diamond; 1999; 74).

Putnam blev ett mycket välkänt namn då han 1993 skrev *Making democracy work*. Putnam utarbetar där en teori om att demokrati fungerar bättre då människor engagerar sig mer i organisationer och frivilliga nätverk (Rothstein; 2003; 80). Det sociala kapitalet har kort uttryckt en stor betydelse för utvecklingen utav demokratin. Rothstein debatterar emot detta påstående med att socialt kapital är något som inte alltid behöver ha positiv påverkan för ett samhälle. Olika kriminella gäng har stort socialt kapital men ger ingen positiv påverkan för demokratins framväxt i ett land. Så det beror på hur man definierar socialt kapital. Tillit, normer och nätverk är det som Putnam menar med socialt kapital. När Rothstein talar om socialt kapital är det främst social tillit som han lägger vikt vid. Korruptionen i ett land blir lägre då tilliten är större (Ekonomiskdebatt). Politiska institutioner har en avgörande roll för uppbyggnaden av det sociala kapitalet enligt Rothstein. Myndigheter som polis, skolor, sjukhus, rättsväsende inkluderas i detta och hur dessa upplevs utav medborgarna hänger ihop med hur tilliten byggs upp. Det centrala är alltså tillgången till opartiska universella politiska institutioner (Ekonomiskdebatt). Rättvis behandling är också något som Rothstein lägger vikt vid, att folk anser att institutionerna jobbar på ett legitimt och berättigat sätt har också betydelse för det sociala kapitalet. Rothstein belyser mer de politiska aspekterna i sin teori än de sociologiska som Putnam talar för.

I Brasiliens fall ser vi att den negativa sidan av det sociala kapitalet (nämligen kriminella gäng) påverkar landet på flera sätt och på så sätt bidrar till en negativ inverkan på demokratiseringsprocessen.

Hilton Root gjorde 1996 en studie där denne kom fram till att kultur inte är det som förutbestämmer institutionernas utformning (Rothstein; 2003; 197). Root studerade Hong Kong och Singapore och kom fram till att dessa länder inte hade lika hög grad av korruption som deras grannländer och drog då slutsatsen att korruption inte är förutbestämt av kulturen (Rothstein; 2003; 198).

Huntington anser att oförmåga till organisering, frånvaron av stabila relationer bland grupper och auktoritets kända mönster, är det som föder korruption. Korruption har större sannolikhet att uppstå när de politiska partierna är svaga och mindre accepterade. I samhällen där intressen för klanen, familjen eller individen dominerar och där effektiva politiska partier brister breder korruption ut sig (Mainwaring; 1995; 27). Just i Brasiliens fall stämmer detta bra. Partierna är svaga och ofta är partitillhörigheten näst intill obefintlig.

4 Analys av korruption och demokratisering

1996 fick Brasilien en 4 utav Freedom House på civila rättigheter och en 2 på politiska (Diamond; 1999; 13). Även om det fram tills i år har förbättrats och landet nu får en 2 även på civila rättigheter finns det fortfarande mycket jobb när det kommer till just mänskliga rättigheter. De sociala orättvisorna är fortfarande stora och fattigdom är fortfarande extremt utbredd. Den fattiga befolkningen utnyttjas ofta och tillskillnad från många andra i Brasilien har de inte råd att köpa sig till rättvisa. Polisen i Brasilien är en utav de mest våldsamma i världen och även här är mutor höga och moralen låg. Tortyr är ett inte helt ovanligt hjälpmedel och den första halvan av 2007 mördade polisen i Rio de Janeiro 694 personer (Freedomhouse 1). Fall som dessa avskrivs ofta då bevisen inte är tillräckliga. Trots detta har polisen ett stöd bland befolkningen i deras krig mot den organiserade brottsligheten. 2006 skapades en institution var uppgift var att inspektera och designa medel för att minska tortyr, Nationella Kommittén för motverkan och kontroll av tortyr.

I Human Rights watch world rapport från 2009 tas många utav Brasiliens problem med mänskliga rättigheter, förtryck, orättvisor och särbehandling upp. ”The inhumane conditions, violence, and overcrowding that have historically characterized Brazilian detention centers remain one of the country's main human rights problems” skrivs i rapporten (HRW)

Polisens våld mot de områden där låginkomsttagare tillhör majoriteten och där fattigdom är vida utspridd är ständigt närvarande i dessa områden. Ungefär 50 000 mord sker varje år i Brasilien (HRW). Human rights watch beskriver polis våldet som ett kroniskt problem, att detta begår av poliser i tjänst som så väl poliser som ej är i tjänst och att tortyr och inhumana metoder är vanligt att ta till mot de som tillfångatas utan att bli åtalade. De som hålls i häktet och fängelserna får ofta utstå både fysisk och psykisk misshandel.

Den internationella standaren har också brutits flera gånger då både män och kvinnor fått dela samma cell, vilket har lett till systematiska våldtäkter (HRW). Mord och våld är inte heller ovanligt på fängelserna som är överbefolkade, och fångarnas säkerhet garanteras överhuvudtaget inte.

Human rights watch beskriver i sin rapport från 2009 att Brasilien vidtagit åtgärder när det kommit till att bekämpa ”forced labour”, men att de som begår brotten att tvinga människor till att jobba under slavlika förhållanden inte ställs till rätta tillräckligt ofta (HRW). 5974 utav de 8653 personer som ska ha levt under dessa villkor 2007 uppges ha befriats.

Brasilien har i både politiska rättigheter och medborgerliga friheter index 2

från freedom house, 2009, de har även statusen fria. Freedom house klassar Brasilien som "electoral democracy". Detta baserat på att det senaste valet klassades som fritt och rättvist.

De politiska rättigheterna och medborgerliga friheter hos freedom house har ett numeriskt betyg mellan 1-7. 1 respekterar mest fri och 7 minst fri. Politiska rättigheter innebär att människor har möjlighet att fritt delta i den politiska processen, rätten till att rösta fritt och har olika alternativ i legitima val. De kan konkurrera om ett offentligt ämbete, gå med i politiska partier, organisationer och välja representanter som har en påverkan på den offentliga politiken och tar ansvar för väljarna.

Medborgliga friheter innebär att människorna tillåts yttrandefrihet, rättssäkerhet och personlig autonomi utan inblandning från staten.

Freedom house undersökningar tar inte hänsyn till regeringar eller regeringens arbete i sig, utan friheter som individerna har. Undersökningen utgår från att folks frihet bäst uppnås i liberala demokratiska samhällen.

För en etta i politiska rättigheter krävs det att landet eller territoriet har ett brett spektrum av politiska rättigheter, fria och rättvisa val. Partier är konkurrenskraftiga och oppositionen spelar en viktig roll. Minoritetsgrupper har rimligt självstyre och kan ingå i regeringen. Det finns gränser för politiska partier och oppositionsgrupper. Det finns en påverkan från utlandet och medborgarna är fria.

För Brasilien som har siffran två innebär det att de har något svagare politiska rättigheter än de med rankning ett. Det beror ofta på politisk korruption, vilket stämmer i detta fall.

För en etta i civila rättigheter krävs ett brett spektrum och i och med det yttrandefrihet, mötes och föreningsfrihet, utbildning och religionsfrihet. De har även en rättvis rättsstat med oberoende rättsväsende. Det tillåts en ekonomisk aktivitet och en strävan efter lika möjligheter för alla, inklusive kvinnor och minoritetsgrupper.

Även här har Brasilien siffran två, och det innebär att de har något svagare medborgerliga friheter. Mycket beror på att medierna inte är helt oberoende. Det finns även restriktioner för facklig verksamhet och det förekommer diskriminering av kvinnor och minoritetsgrupper

Statusen fri är en övergripande status. Skillnader mellan länder som har samma status kan variera väldigt mycket. Beteckningen fri innebär inte att ett land har fullkomlig frihet eller saknar allvarliga problem. Det innebär bara jämförelsevis att landet har större frihet än vissa andra länder (freedomhouse 2).

Korruption har en negativ inverkan på demokratin och kan försvaga legitimiteten. 1996 var inte ens en tredje del utav Brasiliens befolkning nöjda med hur demokratin fungerade i landet (Diamond; 1999; 92). Diamond avser att för att uppnå en konsoliderad demokrati så måste man bekämpa korruption och att detta innefattas av politisk institutionalisering och ett effektivt civilsamhälle. En av anledningarna till att korruption rotat sig så väl i Brasilien är att det har saknats en fri, undersökande press och civila grupper som trycker på för institutionella reformer (Diamond; 1999; 240).

Ineffektivitet och dålig organisering av staten är några problem som Brasilien fortfarande kämpar med. Själv processen av demokratiseringen hindras av statens oförmåga att leverera till sina invånare. Detta leder i sin tur ofta till att välfärden påverkas, organisationer som jobbar mot fattigdom blir lidande och att chansen till en stabil regering minskas. Detta gäller i synnerhet för Brasilien där institutionerna lider av fragmentering och där ny fördelningen påverkas av statens ineffektivitet (Grugel; 2002; 180). Det är i just det här fallet som staten i sig förstärker den sociala exkluderingen. Sedan 1990 har fragmenteringen i partisystemet varit högre än den första demokratiska perioden, till och med ett av de högsta i världen (Mainwaring; 1997; 59). Fragmenteringen bland de politiska partierna i Brasilien har varit och är fortfarande väldigt utbredd. Detta är en av anledningarna till att regeringens koalitioner har varit svaga. Ofta är det just det egna intresset hos eliten med högre ämbeten som går före partitillhörighet och många av de högre uppsatta tillhör inget parti.

Byråkratin i landet verkar mer otillgänglig för gemene man. Populism och ineffektivitet av staten försvårar uppbyggnaden av en stabil demokrati.

Brasilien är ytterligare ett exempel på hur korruption hindrar effektiva reformer av staten (Grugel; 2002; 180). Korruptions skandal var det som tvingades Collor de Melo att avgå som den första direkt valda presidenten, vilket underminerade Brasiliens ställning.

Korruption är mer utbredd idag än vad det var under militärregimen enligt Little (Grugel; 2002; 180). Greppet som den politiska eliten håller om landet är idag hårdare och går mindre att ifrågasätta än under den auktoritära regimen. I slutändan blir det också de fattiga som lider mest utav korruptionens påverkan då det är deras resurser minskas.

Även fängelserna begår brott mot de mänskliga rättigheterna. Även här hör tortyr till vanligheterna, dessa är ofta överbefolkade och där råder en nästan anarkistisk stämning (Freedomhouse 1).

Fortfarande kämpar Brasilien med att säkra sina gränser, då talar vi inte om de yttre gränserna utan de inre. Den indigerna befolkningen får ofta utstå hot och diskriminering då dispyter om land och gränsdragning ofta uppstår.

Ett av Brasiliens största problem när det kommer till mänskliga rättigheter beskriver Human rights watch att folk som begått brott mot dessa rättigheter sällan ställs till svars för sina handlingar.

Om Brasilien ska kunna komma längre fram som demokrati måste de jobba på att ställa folk till svars som bryter mot de mänskliga rättigheterna och inte se mellan fingrarna eller acceptera att folk kan köpa sig fria från ansvaret (HRW).

Huruvida Brasilien är en fulländad demokrati som förtjänar sina poäng från Freedom House kan diskuteras. En bättre definition skulle vara illiberal demokrati. Lundquist beskriver illiberal demokrati som; ” demokratiskt valda regeringar rutinemässigt ignorerar de konstitutionella begränsningar på sin makt och berövar sina medborgare deras grundläggande rättigheter och friheter” --- ”Demokrati frodas men inte den konstitutionella liberalismen” (Lundquist; 2001; 107).

Diamond talar om demokratier med inskränkningar. För Diamond finns det två

viktiga faktorer för att ett land ska räknas som liberal demokrati, att den reella makten ska ligga hos folket och att det ska finnas grundläggande rättigheter. Även om Brasilien har fria och rättvisa val där makten ligger hos folket så fattas de fortfarande när man kommer till de grundläggande mänskliga rättigheterna.

Konstitutionen i Brasilien ger allmänheten rätt till att ta del av "public information". Trots detta är "transparency" inte garanterat enligt lagen. 2008 rankades Brasilien utav Transparency International's 2008 Corruption Perceptions Index som nr 80 utav 180 nationer (Freedomhouse 1). 2007 togs ett steg i rätt riktning då högsta domstolen slog igenom ett beslut om att personer inte längre innan valen skulle kunna byta från ett parti till ett annat för att kunna bli omvalda. Med detta beslut hoppas man kunna komma åt en del av de kryphål som finns i lagen.

Lula tog även tag i frågor som utav många tidigare hade varit förnekade, till exempel frågor om etnisk diskriminering. Hans mål var att alla afro-brasilianer skulle tilldelas en tredjedel av de federala anställningarna. I en demokrati är det viktigt att våga handskas med och erkänna problem med orättvisor, och med att lägga fram en plan för att integrerar skapar man mer möjligheter för minoritet viken en essentiellt för att kunna kallas för en demokrati. Trots att etnisk diskriminering minskats finns den dock kvar och är ett problem som ständigt måste jobbas på. Ett område där diskriminering är ännu mer utbrett är frågan om homosexualitet. 2001 fick homosexuella samma rätt som heterosexuella enligt lag (Freedomhouse 1). Trots detta är förföljelsen av denna minoritet stor. Inte förrän 2003 gavs kvinnor lika stor rätt som män och våld mot kvinnor och barn är fortfarande ett väl utbrett problem.

Långt ifrån alla orättvisor är bort, som tidigare nämnts är fattigdomen fortfarande utbredd och de sociala orättvisorna stora. Det finns till och med människor som lever under slavlika förhållanden. Freedom House uppskattar dessa till mellan 6000-8000. Att bedriva slaveri är en brottslig handling, men trots detta hade inte någon fram tills slutet av 2008 dömts för detta brott. Aktivisterna som slåss för mänskliga rättigheter i Brasilien har inget lätt jobb då de ofta utsetts för hot och våld, speciellt de som ägnar sig åt polisvåld och dispyter över land. I en demokrati ska alla skyddas av lagen, och att folk inte kan uttrycka sin åsikt utan att bli förföljda hotade eller mördade kan inte accepteras. En viss öppenhet måste finnas och eliterna i samhället måste kunna ifrågasättas, problem som vissa vill dölja måste kunna undersökas och inte tystas ner. Här ha Brasilien fortfarande mycket att jobba på innan de kan nå upp till målen för att nå hela vägen fram i sin demokratiseringsprocess.

Men om man ser till det positivt så svor Brasilien 2008 inför UN human rights council att implementera rekommendationerna som UN human right committee och UN committee against Torture fastslagit. Även om Brasilien fortfarande tåmpas med många problem som inskränker de mänskliga rättigheterna så är landet på god väg och har under de senaste åren gått framåt. Om åtgärderna fortsätter och nya vägar ständigt byggs på kan Brasilien gå en mycket ljusare framtid till mötes som en nation där mänskliga rättigheter respekteras (HRW).

Det finns ett index över världens länder och territorium som kallas Corruption

Perceptions Index (CPI) som Transparency International redovisar varje år.

CPI baseras på 13 oberoende undersökningar, dock omfattar inte alla undersökningar alla länder. Brasilien har enligt 2009 års CPI 3,7 och ligger på plats 75 av 180. Siffran 0 anses som väldigt korrupt och 10 som långa nivåer på korruption (Transparency 2). För att göra en jämförelse så har Sverige 9,2 och det landet i världens som har det högsta värdet är Nya Zeeland med 9,4 (Transparency 3).

Betygsättningen sätts efter en process med frågor, 10 politiska rättighetsfrågor och 15 civila frågor. För varje fråga poängsätts svaret med 0-4 poäng där 4 är det bästa.

Huguette Labeller, ordförande i Transparency International säger att för en möjlighet till minskning av korruption och mänskligt lidande som en följd av korruption i ett land krävs det globala och nationella institutioner för tillsyn. Det krävs stärkt insyn till parlamentet, ett välfungerande rättsväsende, kraftfull brottsbekämpning, offentligt öppna budgetar, oberoende medier och ett starkt civilsamhälle (Transparency 4).

I Latinamerika förekommer det generellt svaga institutioner, bristande styre och alltför stort privat intresse. Försvagad pressfrihet som är avgörande för att rapportera om korruption och dess konsekvenser. Det civila samhället och medier spelar stor roll för att bekämpa och hindra korruption (Transparency 5).

Kostnaderna för korruption är fyra gånger, politiska, ekonomiska, sociala och miljömässiga. På den politiska fronten är det ett stort hinder för demokrati och rättsstaten. Institutioner förlorar legitimitet när de missbrukas för privat bruk. Ekonomin påverkas framför allt genom att infrastrukturens i många fall prioriteras bort, så som skolor, sjukhus och vägar. Effekten av korruption på det sociala är mest skadligt för alla. Människors förtroende för det politiska systemet, dess institutioner och ledare försvagas oerhört. Mutor kan även i längden leda till en norm. Miljöförstöring blir en konsekvens av det korrupta systemet, det vill säga genom brister på miljöregler. Korruption kostar frihet, hälsa och pengar. Korruption är en orsak till fattigdom och ett hinder till att övervinna det (Transparency 6).

Kritiker säger att kampen mot korruption är ytterligare ett fall där de i norr försöker påtvinga sina värderingar i syd. Många säger att ge presenter är en tradition i icke västerländska kulturer. Gift-giving är en del av att förhandla och bygga upp relationer i delar av världen. Dock säger kulturell relativism att det är en fråga om på vilken grad det förekommer. Det finns gränser i alla länder för när det blir oacceptabelt och korrupt. Det är bland annat på grund utav detta som IT tar hänsyn till kulturella skillnader i deras ”betygsättning”. Det går inte att komma ifrån att korruption är motsägelsefullt och oförenligt med demokrati (Transparency 6).

5 Slutsats

Korruption är ett hinder för att demokrati ska blomma fullt ut, men det är långt ifrån det enda hindret. I just Brasiliens fall finns det ytterligare faktorer som påverkar processen mot en fullvärdig demokrati, dock är korruption av stor vikt, då i fall detta skulle bekämpas så skulle processen gå ytterligare ett steg i rätt riktning. Detta förutsatt att de åtgärder som satts in för att bekämpa korruption verkligen efterföljs och ger slagkraft.

Korruption är ett område där det inte är helt lätt att bedriva forskning då sanningen ofta är svår att få fram. Med vår uppsats har vi försökt visa på att korruption har en negativ inverkan på demokratiseringen på flera olika sätt. Trots att många åtgärder vidtagits för att på ett mer effektivt sätt bekämpa korruption har Brasilien fortfarande en lång väg kvar innan de kan anses vara en fullvärdig demokrati. Om man utgår från Diamonds olika faser av demokratiseringen så måste Brasilien bekämpa korruption mer effektivt innan de kan ta steget in i den slutliga fasen och verkligen fördjupa sin demokrati. Att i ett samhälle där korruption är så accepterat och historien är full utav skandaler tycks steget vara både långt och svårt. Demokratiseringen är inget som sker över en natt, utav en långvarig process.

För att helt kunna bekämpa korruption krävs det att alla är delaktiga, att befolkningen och styrelsen inte ser korruption som något accepterat eller normalt, utan något som måste bekämpas och inte går att se mellan fingrarna på. Befolkningen måste också kunna ha tillit till att deras röster räknas, att fusk inte förkommer och att makthavarna bryr sig om vad folket har att säga. Endast när Brasilien nått dit kan de verka som en förebild för andra länder.

En annan viktig fråga är att bekämpa fattigdom. Lula har gjort vidtagit vissa åtgärder för att förbättra de utsattas situation men frågan är om det tillräckligt och av goda skäl?

I ett land där många fortfarande kämpar för att kunna ha mat för dagen är frågor som rör yttrandefrihet och allmän rösträtt inte av lika stor vikt som människans primära behov.

Brasilien anstränger sig för att försöka fördjupa sin demokrati då de på senare tid vidtagit många åtgärder för att klara av detta. Till deras nackdel hör att skandal efter skandal tillkännagivits så att framstegen hamnat i skymundan. Även om det politiska systemet i Brasilien existerar så är det långt ifrån korrekt fungerande vilket i sin tur leder till att det politiska resultatet inte blir så bra som man hade kunnat hoppas på.

Hur ska då valen i ett land vara för att de ska kunna räknas som fria och rättvisa? Möjlighet till opposition måste finnas, och detta ska vara både legalt och faktiskt. Man ska fritt kunna välja att rösta på vem man vill utan rädsla, alla ska ha

rätt till den politiska arenan, valorganisationerna ska vara neutrala och de som ställer upp i valet ska få en opartisk behandling. Att dessutom alla ska få vara med och rösta och att den offentliga debatten ska kunna tillgå alla är en förutsättning för en fungerande demokrati. Några andra viktiga aspekter är rätten till att kunna demonstrera och bilda organisationer och att det finns ett skydd av individen. Men kan verkligen makthavarna i Brasilien hållas till svars inför folket då institutionerna är så ihåliga och ibland nästa oförmögna att verka? Och kan man verkligen säga att det finns ett skydd av individen då mänskliga rättigheter inte efterföljs, domstolar står maktlösa och polis och tjänstemän ofta är korruperade?

Kanske skulle demokratin förbättras i Brasilien som den politiska arenan blev mer tillgänglig och de som lever i fattigdom hade fått större möjligheter att påverka.

År 2010 är det nytt val i Brasilien och spekulationer om att grundlagen skulle ändras för att Lula skulle kunna sitta ytterligare en mandatperiod finns, dock är sannolikheten inte särskilt stor att det sker. Det är endast spekulationer. Vem som efter valet får makten återstår att se, och vad som kan verka mer intressant är vad denne kommer att göra för demokratins fördjupning och bekämpningen av korruption.

Som Tulchin skriver är korruption ett varumärke i det Brasilianska politiska systemet och har varit ända sedan dess början (Tulchin; 2000; 174)

Det mest märkande dragen i den Brasilianska politiken är deras bräcklighet och deras svaga rötter i samhället. De har haft en oerhörd inflation som gått upp och ner. Partierna i Brasilien varierar mycket beroende på ideologi, organisation och grad av disciplin och sammanhållning och koppling till stat och samhälle. Det skulle vara svårt att hitta ett fall där skillnaderna är större (Mainwaring; 1997; 354).

6 Referenser

Diamond, Larry, 1999. *Developing Democracy – Toward Consolidation*. Baltimore 6 London: John Hopkins University Press

Grugel, Jean, 2002, *Democratization a critical introduction*, Palgrave Macmillan

Lijphart, Arend – H. Wisman, Carlos, 1996, *Institutional Design in New Democracies*, United Kingdom: westview press

Lundquist, Lennart, 2001. *Medborgardemokratin och eliterna*. Lund: Studentlitteratur

Mainwaring, Scott – R. Scully, Timothy, 1995, *Building Democratic Institutions*, Stanford: Stanford University Press

Mainwaring, Scott – Soberg Shugart, Matthew, 1999, *Presidentialism and Democracy in Latin America*, Cambridge: Cambridge University Press

Neera Abers, Rebecca, 2000, *Inventing Local Democracy*, United Kingdom: Lynne Rienner Publishers

Rothstein, Bo, 2003. *Sociala fällor och tillitens problem*. Stockholm: SNS Förlag

S. Tulchin, Joseph – H. Espach, Ralph, 2000, *Combating Corruption in Latin America*, Woodrow Wilson Center Press

6.1 Artiklar:

Vigevani, Tullo – Cepaluni, Gabriel, 2007, “*Lula’s Foreign Policy and the Quest for Autonomy through Diversification*” i *Third World Quarterly*, Vol. 28, No. 7

Hermínia Tavares de Almeida, Maria, 2005, “*A política social no governo*”

Lula”i Novos estud. - CEBRAP vol.1

Economist 1:

2005, “*Fall from grace in Lulaland; Brazil's corruption scandal*” i The Economist, London, Vol. 376

Economist 2:

2007, “Enter the judges; Corruption in Brazil” i The Economist, London, Vol. 384

6.2 Internet

Freedomhouse 1:

2009-12-15

<http://www.freedomhouse.org/template.cfm?page=22&year=2009&country=7573>

Freedomhouse 2:

2009-12-15

http://www.freedomhouse.org/template.cfm?page=351&ana_page=354&year=2009

Transparency 1:

2009-12-15

http://www.transparency.org/news_room/faq/corruption_faq#faqcorr1

Transparency 2:

2009-12-15

http://www.transparency.org/policy_research/surveys_indices/cpi/2009/what_s_new_in_cpi_2009.

Transparency 3:

http://www.transparency.org/policy_research/surveys_indices/cpi/2009/cpi_2009_table

Transparency 4:

2009-12-15

http://www.transparency.org/policy_research/surveys_indices/cpi/2009/what_s_new_in_cpi_2009

Transparency 5:

2009-12-15

[http://www.transparency.org/policy_research/surveys_indices/cpi/2009/regiona
l_highlights](http://www.transparency.org/policy_research/surveys_indices/cpi/2009/regiona
l_highlights)

Transparency 6:

2009-12-15

http://www.transparency.org/news_room/faq/corruption_faq#faqcorr1

SIDA:

2009-12-15

<http://www.sida.se> sökord: korruption

Ambassaden 1

2009-12-14

http://www.swedenabroad.com/Page_27909.aspx

Ambassaden 2

2009-12-14

http://www.swedenabroad.com/Page_27911.aspx

Ambassaden 3

2009-12-14

http://www.swedenabroad.com/Page_27908.aspx

Ambassaden 4

2009-12-14

[http://www.swedenabroad.com/SelectImageX/184008/utbildningsrapportjuni0
9.pdf](http://www.swedenabroad.com/SelectImageX/184008/utbildningsrapportjuni0
9.pdf)

BBC NEWS, 2006, "*Brazil poor feel benefits of Lula's policies*"

2009-12-10

<http://news.bbc.co.uk/2/hi/americas/5301240.stm>

Ekonomiskdebatt:

2010-01-05

<http://www.ne.su.se/ed/pdf/32-1-abi.pdf>

Human Rights Watch, 2009, "*World Report Chapter: Brazil*"

2010-01-05

<http://www.hrw.org/en/node/79209>